7/1765

T.C
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

K - Q
TSE-ISO-EN
9000

SAYI : B 14.0.BHİ 01- 38
KONU : Yazılı Soru Önergesi

26 OCAK 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ : 12.01.2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1765 -4183/14718 sayılı yazınız.

Isparta Milletvekili Mevlüt COŞKUNER'in, "Halıcılık sektörünün desteklenmesine yönelik çalışmalara " ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği (7/1765) esas nolu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Ali COŞKUN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

EK : 2 sayfa önerge cevabı

Gereği :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

7/1765

ISPARTA MİLLETVEKİLİ SAYIN MEVLUT COŞKUNER'İN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLARIMIZ

Bakanlığımız ve ilgili kuruluşumuz Sümerhalı A.Ş. tarafından, Türk el halıcılığının ekonomik, sosyal ve kültürel yönleriyle, bir devlet politikası olarak değerlendirilmesi, sektörün korunması, geliştirilmesi ve Dünya pazarlarında daha etkin bir ticaret hacmine kavuşturulmasını teminen, gerekli düzenlemelerin yapılması yönündeki çalışmalara ağırlık verilmektedir.

Dünya halı ticaretinde dengelerin ülkemiz aleyhine gelişmesine neden olan faktörlerin bir ayağını ihracat diğerini ise ithalat uygulamaları oluşturmaktadır.

Türk el halıları, dünya pazarlarında "Dünya Markası" niteliğinde yer alamadığı gibi, bir kalite belgelendirme işlemine de tabi tutulmaksızın, gelişi güzel bir şekilde ihraç edilmektedir. Bunun sonucu olarak, her geçen gün Türk halısı imajı zedelenmekte ve pazar payı azalmaktadır. Diğer taraftan, Çin, Tibet, Nepal, Hindistan, Pakistan, Afganistan, İran gibi ülkelerden çok ucuza, genellikle iç piyasaya sunulan ve bir kısmı ise ihraç edilen kalitesiz ve ucuz ithal halıların yarattığı haksız rekabet ortamı, yerli üreticileri zor durumda bırakmaktadır.

Sektörde yıllardan beri yaşanmakta olan bir çok sıkıntının aşılması ve Türk el halılarının kalitelerinin yükseltilerek, bir marka olarak dünya pazarlarına sunulmasını ve satış trendinin yükseltilmesini amaçlayan çalışmalar çerçevesinde ilk etapta, Isparta İli'nde bir "Halı İhtisas Gümrüğü" kurulmuştur.

Ancak, ekspertiz yapılamadığı için gümrükleme işlemlerine fiilen başlanamamıştır. Bu projenin, diğer ayağını oluşturan "Kalite Kontrol ve Kalite Belgelendirme Merkezi" nin de kurularak, gerek kalitenin yükseltilmesi, gerekse, gümrük kontrollerinin layıkıyla yapılması, ayrıca, haksız rekabetin azaltılması bakımından önem arz eden ithal el halıları için "referans fiyat uygulama" işleminin hayata geçirilmesi amacıyla gerekli çalışmalar sürdürülmekte olup, öngörülen söz konusu projelerin de tamamlanarak entegre bir yapı oluşturulması halinde Halı İhtisas Gümrüğü'nden beklenen faydanın sağlanması mümkün olacaktır.

Ayrıca, İstanbul veya başka bir ilde ikinci bir halı ihtisas gümrüğünün kurulmaması ve tüm gümrük işlemlerinin kurulan bu tek Gümrükten yapılması, istenilen amacın gerçekleştirebilmesi bakımından büyük önem arz etmektedir.

Konuya önem veren Kuruluşumuzca 5 Aralık 2003 "Cumhuriyetimizin 80. yılında Türkiye'de Uzak Doğu'dan İthal Edilen Halıların Geleneksel Türk El Halısı Üzerindeki Olumsuz Etkileri ve Çözüm Önerileri" konulu panel düzenlenmiş ve konu bilimsel platformda tartışılmıştır.

Diğer taraftan, işçiliğin ucuz olduğu başta Çin olmak üzere bir çok Uzakdoğu ülkesinde, Türk el halı ve kilimlerinin isim ve desenleri taklit edilmek suretiyle, kültürel ve ticari haklarımıza zarar verilmektedir. Ekonomik sosyal ve kültürel boyutlarıyla ülkemiz için önem arz eden bu konuda, öncelikle reel sektör ortamına uyumun sağlanması açısından Kuruluş bünyesinde çalışmalar başlatılmış olup, konu ile ilgili diğer kurum ve kuruluşlar

nezdinde çözüme kavuşturulması gereken hususlar da ise, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Gümrük Müsteşarlığı'na gerekli müracaatlar yapılmıştır. Ayrıca, konu hakkında sektördeki firmalarla gerekli görüşmeler sürdürülmektedir.

Dış Ticaret Müsteşarlığı, İthalat Genel Müdürlüğü nezdinde yapılan çalışmalar kapsamında yer alan hususlardan birisi, ithal edilen halı ve kilimler için uygulanması öngörülen birim "referans fiyat" tespiti ile ilgili çalışmalardır. Bu hususlaki çalışmalara ilişkin İTKİB tarafından oluşturulan ithal birim fiyatları değerlendirilmiş olup, belirlenen fiyatların, daha önce Kuruluşumuzca tespit edilerek Gümrük Müsteşarlığı'na bildirilen fiyatlarla kıyaslanamayacak ölçüde düşük olarak belirlendiği görülmüştür.

EL DOKUMASI HALI VE KİLİMLERE AİT REFERANS FİYAT MUKAYESE TABLOSU		
GRUP	İTHAL BİRİM FİYATI ($/M²)	
	SÜMERHALI	İTKİP (Halı İhracatçı Birlikleri)
İPEK HALI (Dm² de 6400 ilme ve üstü)	865	275
EKTRA İNCE SINIF (Dm² de 2000 ilme ve üstü)	91	55
İNCE SINIF (Dm² de 1280-1999 ilme)	63	33
ORTA SINIF (Dm² de 858-1279 ilme)	52	27
KABA SINIF (Dm² de 432-857 ilme)	37	22
KİLİM	26	7

Konu, Dış Ticaret Müsteşarlığına iletilmiş, alınan cevabi yazıda, fiyatlar arasındaki önemli farklılık nedeni ile referans fiyat uygulamasının bu aşamada uygun görülmediği bildirilmiştir.

İTKİB tarafından önerilen fiyatlar, Türkiye'de malzeme ve işçilik ücretleri itibariyle asla imalatı yapılamayacak fiyatlardır. Artık tümüyle ithal halı ile ticaret yapan İTKİB üyesi halıcılar, fiyatlarını ithal ettikleri fiyatı esas alarak oluşturma ve yurdumuza milyonlarca metrekare halıyı böylece rahatlıkla getirme yolunu tercih etmektedirler.

Ayrıca, Türk el halılarına yeni bir imaj ve statü sağlayacak marka oluşturmaya yönelik çalışmalar yapılması planlanmaktadır.

Kuruluşumuzca geliştirilerek ilgili Kurum ve kuruluşların mevzuatları çerçevesinde uygulanması öngörülen bu sistemde, marka zorunlu bir uygulama olmayacaktır. Ancak, bu şekilde kalitesi belgelenerek markalaşması sağlanmış olan halıların dünya pazarlarında elde edeceği beğeni ve satış trendi, müteşebbisleri markalaşmaya zorlamış olacaktır. Öngörülen standardizasyon boyutu, halıcılıkta gelişmeyi ve çeşitlemeyi kısıtlayıcı dar bir kapsam oluşturmayacaktır. Aksine, belli kriterlere dayalı, ilkeli ve kaliteli bir ürün çeşitlemesinde öncülük işlevini görerek, sektörün kaliteye yönelmesini sağlayacaktır.